

DATUM 3 juli 2013 CODE 2013/3
AUTEUR H.M. Bolhaar REGISTRATIENUMMER 13003472
PORTEFEUILLEHOUDER De heren R.S. Cazemier en J.H. Coes
ONDERWERP Onderzoek naar doelmatigheid c.q. bezuinigingen
AGENDAPUNT

PAGINA 1/3

Voorstel regioraad

Samenvatting

De door uw raad ingestelde bijzondere rekenkamer en drie visitatiecommissies hebben een onderzoek uitgevoerd naar doelmatigheid c.q. mogelijke bezuinigingen. In dit voorstel treft u een samenvatting van hun adviezen aan. De volledige rapportages staan op extranet.

Op basis van deze rapportages hebben wij een overzicht gemaakt van de conclusies, adviezen en aanbevelingen. Dit overzicht is voorzien van een reactie van ons bestuur en een planning. Voorgesteld wordt te besluiten overeenkomstig onze reactie.

Aan de regioraad,

Inleiding

Naar aanleiding van signalen die van diverse gemeenten waren ontvangen over de vraag naar verdergaande bezuinigingen bij Regio Twente heeft uw raad op 10 oktober 2012 besloten onderzoek te doen naar doelmatigheid c.q. mogelijke bezuinigingen. Daartoe zijn 3 visitatiecommissies ingesteld (voor Leefomgeving, GGD en Bedrijfsvoering), bestaande uit een voorzitter afkomstig van een college van burgemeester en wethouders en 4 of 5 leden uit de regioraad. Daarnaast is een bijzondere rekenkamer ingesteld met 4 externe leden afkomstig uit gemeentelijke rekenkamers. Deze bijzondere rekenkamer had tot taak ondersteuning te geven aan de visitatiecommissies en om de adviezen van deze commissies te voorzien van een (overall)advies.

Proces

Uiterlijk 1 maart 2013 hebben de visitatiecommissies hun advies verstrekt aan de bijzondere rekenkamer. De rekenkamer heeft op 2 april 2013 haar advies overhandigd aan de portefeuillehouder bedrijfsvoering, de heer R.S. Cazemier. Op extranet staan de adviezen van de rekenkamer en de visitatiecommissies.

Het is ons gebleken, dat de bijzondere rekenkamer en de visitatiecommissies in korte tijd veel werk hebben verzet. Er zijn vier gedegen rapportages tot stand gekomen. Dit is mede mogelijk geworden door de meerwaarde die is uitgegaan van de combinatie van visitatiecommissies die bestonden uit regioraadsleden met een voorzitter uit een college van burgemeester en wethouders en de professionele ondersteuning door de bijzondere rekenkamer van externe leden met onderzoekservaring. De leden van de rekenkamer hebben als 'linkin-pin' gefungeerd voor de visitatiecommissies, hetgeen geleid heeft tot een geïntegreerd resultaat middels het advies van de rekenkamer.

Wij hechten er aan een woord van dank uit te brengen aan iedereen die zich heeft ingespannen om de adviezen uit te kunnen brengen.

Adviezen

Uit de adviezen komt naar voren dat er bij Regio Twente goed en efficiënt werk wordt verricht. Onbekendheid bij raadsleden, zowel lokaal als regionaal, over taken en wijze van

uitvoering van taken door Regio Twente heeft bij de visitatiecommissie GGD geleid tot een concrete aanbeveling om de betrokkenheid te vergroten. In de rapportage wordt dit bij 'image GGD' verder toegelicht.

Hierna geven wij u een korte samenvatting van de conclusies en adviezen.

GGD

Het bestaansrecht van de GGD is de uitvoering van gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden die door gemeenten op regionale schaal zijn belegd. Die taken zijn grotendeels wettelijk, of worden vanwege doelmatigheid/doeltreffendheid regionaal uitgevoerd. Kortom de essentie van regionale samenwerking. De commissie is van oordeel dat de GGD deze taken efficiënt en effectief uitvoert.

Gemeenten krijgen steeds meer taken en verantwoordelijkheden in het sociale domein. De commissie vraagt uw aandacht voor de aanbeveling voor het optimaliseren van de rol van de GGD als potentieel onderdeel van de integrale aanpak van maatschappelijke opgaven. Een extra accent op de verbinding met jeugdzorg ligt voor de hand.

Speciale aandacht wil de commissie nog graag vestigen op de aanbeveling over de consultatiebureaus. Dit niet zozeer vanuit het primair proces of het aantal contactmomenten. Dat is in wetgeving en uitvoeringsbepalingen uitputtend voorgeschreven. Vanuit de optiek van bedrijfsvoering kunnen, volgens de commissie, door middel van een andere spreiding consultatiebureaus in Twente efficiënter en effectiever worden ingericht.

Leefomgeving

De visitatiecommissie Leefomgeving geeft aan dat het domein Leefomgeving zich met een uitgebreid aantal taken bezighoudt (regionaal economische ontwikkeling, arbeidsmarktaangelegenheden, ontwikkeling vrijetijdseconomie, bevordering duurzaamheid, milieusamenwerking, recreatieve voorzieningen en verkeer en vervoer.

De commissie is van oordeel dat met een bijdrage van € 5,45 per inwoner de gemeenten veel waar voor hun geld krijgen. De ambtelijke bezetting is vrij beperkt, waardoor efficiënt werken geen keuze maar een noodzaak is. De afgelopen jaren is de gemeentelijke bijdrage aan dit onderdeel al gedaald en heeft het domein Leefomgeving daarnaast kans gezien de nodige externe financieringsmiddelen te genereren. De vaste taken worden vooral met vast personeel uitgevoerd. Mede daardoor is minder goed mogelijk bezuinigen door te voeren die direct een verlagend effect hebben op de gemeentelijke bijdrage. De commissie komt op grond van haar bevindingen tot een zestal concrete voorstellen tot bezuiniging. Daarnaast ziet de commissie op diverse terreinen mogelijkheden om via innovatieve vormen van samenwerking op termijn kosten besparingen voor de gemeenten te realiseren.

Met betrekking tot Leefomgeving kan voorts gewezen worden op tabel 3 (blz. 14) van het advies van de commissie. Daaruit is op te maken dat er binnen dit domein in de periode 2003-2013 maar liefst € 150 miljoen aan externe middelen is gegenereerd. De commissie benadrukt de toegevoegde waarde van de vrijwillige taken (zoals arbeidsmarktbeleid) waarop deze middelen zijn binnengehaald en adviseert deze taken voort te zetten en daarop niet te bezuinigen.

Bedrijfsvoering (B&B)

Na bestudering en bespreking van de Werkbegroting 2013 constateert de commissie dat er in de beïnvloedbare posten, mede door eerdere bezuinigen (2010-2012) weinig rek zit. Diverse kostenposten zijn gebaseerd op het resultaat van aanbestedingen. Regio Twente doet zoveel mogelijk mee aan aanbestedingen in Netwerkstad of ander verband.

De commissie heeft gekeken naar de verhouding van het aantal fte's bij B&B ten opzichte van het aantal fte's bij de domeinen waaraan B&B haar diensten verleent. Dit is mede

gebeurd aan de hand van de resultaten van door Berenschot bij de gemeenten Amsterdam en Utrecht uitgevoerde benchmarks naar overheadfuncties. De commissie concludeert hieruit dat de formatie bij B&B procentueel lager is dan bij deze gemeenten en gemeenten waarmee zij op hun beurt vergeleken zijn.

Hoewel de formatie bij B&B procentueel lager is zijn er daarbinnen twee onderdelen die hoger scoren, doch dit heeft niet rechtstreeks met B&B te maken. In genoemde benchmarks wordt ook meegenomen de formatie voor de gehele organisatie met trekking tot management (t/m het niveau van teamleider) en secretariaten in het primaire proces. Hieruit leidt de commissie af dat de formatie bij Regio Twente op deze onderdelen aan de hoge kant is.

Bijzondere rekenkamer

In algemene zin komt er een beeld naar boven van een regio-organisatie waarin de zaken goed zijn georganiseerd en waarin de legitimiteit stevig verankerd is.

Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat concrete bezuinigingsmogelijkheden binnen de huidige uitvoeringspraktijk nog relatief bescheiden zijn ingevuld.

Naar het oordeel van de bijzondere rekenkamer is er op het gebied van efficiency en effectiviteit nog duidelijk meer resultaat te behalen, zoals ook in de visitatierapporten is gememoreerd. Daarvoor is dan wel nader onderzoek nodig (bijvoorbeeld op het gebied van de overhead), en soms ook overleg met partners. Verder heeft deze visitatieronde zowel de onderzoekers, de bijzondere rekenkamer als de regio-organisatie zelf meer inzicht verschaft in het geleverde prestatieniveau en de mogelijkheden en voorwaarden om hierin op onderdelen verbetering te kunnen aanbrengen. Opvallend is dat de visitatiecommissies zowel per commissie als ook in de gezamenlijkheid van de presentatie veel (ook financieel) perspectief zien in mogelijke toekomstige ontwikkelingen op het gebied van samenwerking.

Naast het verschil in opvattingen over de toekomst van de regio-organisatie maakt ook de onduidelijkheid over de bestuurlijke toekomst van Twente het lastig om vooruit te kijken. Toch zien wij dat de behoefte aan een regionale samenwerking op Twentse schaal duidelijk aanwezig is. Ook als er een substantiële opschaling van gemeentes, naar het gedachtegoed van minister Plassterk, plaats vindt, is de bijzondere rekenkamer van mening dat de schaal van Twente een gunstig perspectief biedt voor uitvoeringskracht en is het verstandig om daarvoor een samenhangend regionaal beleid te voeren.

Overzicht conclusies, adviezen en aanbevelingen alsmede reactie dagelijks bestuur

De conclusies, adviezen en aanbevelingen van de bijzondere rekenkamer en de drie visitatiecommissies hebben wij opgenomen in bijgaand overzicht. Hierin hebben wij tevens vermeld onze reactie en, voor zover wij dit overnemen, een planning voor de uitvoering. Wij zijn van mening dat de adviezen deels direct bruikbaar zijn en deels nader onderzocht moeten worden. In onze reactie gaan wij daar nader op in. Wij wijzen er hierbij echter op, dat voor het realiseren van de beoogde maatregelen als voorwaarde geldt dat eerst forse investeringen worden gedaan in bedrijfsmiddelen als ICT en digitaal postsysteem. Binnen Regio Twente is er thans op dit gebied sprake van verouderde systemen.

Relatie met programmabegroting 2014

Voor de vergadering van uw raad van 3 juli 2013 zijn de volgende drie voorstellen geagendeerd die betrekking hebben op de programma begroting 2014 dan wel daarmee een relatie hebben:

- 1 de programmabegroting 2014 die is opgesteld op basis van de door ons geformuleerde uitgangspunten die vervolgens conform de procedure zijn besproken en akkoord bevonden door de gemeentelijke portefeuillehouders financiën;
- 2 het voorstel betreffende aanvullende ombuigingen voor de jaren 2014 t/m 2017;
- 3 onderhavig voorstel inzake onderzoek naar doelmatigheid c.q. bezuinigingen;

In de programmabegroting 2014 is geen nieuw beleid opgenomen. Ook is ons voorstel betreffende aanvullende ombuigingen voor de jaren 2014 t/m 2017 hierin nog niet verwerkt. Dit gebeurt mede aan de hand van de besluitvorming over het onderhavige voorstel.

Vervolgens is het de bedoeling dat op basis van de besluitvorming over de drie hiervoor vermelde voorstellen in de vergadering van uw raad van 13 november 2013 een begrotingswijziging aan uw raad wordt voorgelegd die tot bijstelling van de programmabegroting 2014 kan leiden.

Bestuurscommissie/portefeuillehoudersoverleggen

Onderhavig voorstel zullen wij voor een standpuntbepaling voorleggen aan de bestuurscommissie Publieke Gezondheid en voor advisering aan de portefeuillehoudersoverleggen binnen Regio Twente. Het standpunt c.q. de adviezen zullen wij u te zijner tijd meedelen.

Voorstel

Wij stellen u voor de in bijgaand overzicht onder 'Reactie dagelijks bestuur' vermelde voorstellen over te nemen.

Enschede, 22 april 2013

Dagelijks bestuur,
secretaris,

voorzitter,

Dr. Ing. G.J.M. Vos

P.E.J. den Oudsten

Bijlage(n)

- 1 Overzichtconclusies, adviezen en aanbevelingen alsmede reactie dagelijks bestuur
- 2 Advies bijzondere rekenkamer
- 3 Advies visitatiecommissie GGD met begeleidende brief
- 4 Advies visitatiecommissie Leefomgeving
- 5 Advies visitatiecommissie Bestuurs- en Bedrijfsbureau